

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 31 Mayıs 2019
Sayı : 289

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 31.05.2019 15:19
Sayı: -120.10-E.00000482745

E.00000482745

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Susam; tohumlarında yüksek oranda yağ ve protein bulunduran önemli bir yağ bitkisidir. Susamın, merhem vb. üretim alanlarının yanı sıra daha çok unlu mamullerde kullanımı oldukça yaygındır. Ülkemizde giderek üretimi düşen ve ithale yönelinen susam ürünüde, yurt dışından ithali sonrası fahiş fiyatlarla el değiştirdiği yönünde iddialar da vardır. Ülkemizde susam yetiştirilmesinin yaygınlaştırılması, üreticinin durumu ve susam ürünü ile ilgili sorunların kapsamlı olarak ele alınarak susam ithalini önlemek için çalışmaların yapılması, genel durumun irdelenmesi, incelenmesi için Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla 22.02.2019

Karın Arslan
Suzan Dalk
Deniz
İsmail

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

Süleyman Pınar
Muda Mu

Ayhan ZARFI
Adana Mu

KADİM DURMAZ
Tokat Milletvekili
İdare Amin

Yüksel Özcan
Bursa Mu

Adnan Özce
Veli Ağbaba
Malatya Mu

Bedri Serke
İzmir

Deniz Yavuz Yılmaz
Zonguldak Mu

Orhan SARIBACI
Bursa

Serkan Topal
Hatay Mu

Mahmut Tural

Orhan SARIBACI

Ahmet KAYA
Trabzon Mu

Kemal ZEYBEK

E.00000482745

GEREKÇE:

Ülkemizde uzun yıllardır üretilen susam bitkisi, son yıllarda fiyat dengesizlikleri ve beraberinde getirdiği ithale yöneliş sorunlar üretmektedir. Yüksek yağ ve protein bulunan bitki farklı alanlarda kullanılmaktadır. Simit gibi herkesin kolayca ulaşacağı üretimler yanında unlu ve şekerli mamullerde sıkça rastladığımız susamın, 1990'lı yıllarda yağlı tohumlar içinde önemli bir ekim alanına ulaşmışken farklı nedenlerle ekim alanları azalmıştır.

1990-2014 yılları arasında susam ekim alanında %68.9, üretiminde %54.6 azalma olmuştur. Tohumlarında %50 – 60 yağ ve %25 protein bulunduran bir yağ bitkisi olarak ta fayda sağlayacağı düşünülerek susam da oluşan sorunlar ele alınmalıdır.

Susamdaki fiyat dalgalanmalarının ürüne ve üreticiye doğrudan yansıması nedeni ile ithalin önünün açılması sorunun bir boyutudur. Bir başka boyutu ise susamı yurt dışından getirenlerin piyasayı belirlemeye başladığı iddialarıdır. Ülkemizde ekilen susam alanının genişletilmesi ve çiftçinin desteklenmesini yeniden sağlanacak düzenlemelere gidilmelidir. Susam tarımının ekim ve hasat sırasında yoğun işgücüne ihtiyaç duyulması, birçok üreticiyi üretimden caydırmıştır. Bu nedenle susam ekim ve hasadında kullanılabilecek makinaların geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar, üreticilere hibe makine verilmesi gibi çalışmalar önemli fayda sağlayacaktır.

Susamın; yağ, margarin, krem ve merhem yapı gibi kullanım alanlarının yanında, yemeklik yağ olarak ta tüketimi olasıdır. Susam tohumlarının kavrulduktan ve kabuğu çıkarıldıktan sonra, ezilerek tahin yapılarak tüketildiği de unutulmamalıdır. Münavebeli ekim olanağı bulunan susamın ekim alanı azalırken neden ithale ağırlık verilmiştir? Bu incelenmesi gereken bir durumdur.

Susam bitkisi, 1990'lı yıllarda toplam yağlı tohumlar ekim alanlarının %11.8'ini oluştururken, bu oran 2014 yılında %2.0'a düşmüştür 2000 öncesi ortalama 27 bin ton civarında seyreden ithalat 2007-2013 yılları arasında ortalama 100 bin tona ulaşmıştır.

Üretim yapılmayan ikinci ürün tarımına uygun arazilerin, susam üretiminde değerlendirilmesinin mümkün olmasına rağmen bu yönde bir gelişme de sağlanmamıştır. 2017 yılında susam üretimi yüzde 5,3 azalarak 17,4 bin tona gerilemiştir. Bu rakamlar sorunun bir diğer göstergesidir. Bu nedenle meclis araştırması ile sorunun ele alınması, çözüm üretimine katkı sağlayacaktır.

